

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE **Indianklubbsnoteringar nr 19, 2011**

ansvarig utgivare: Bertil Thörn

NY WESTERNFILM

Kanske är det här nästa stora Västerntilm som låter höra talas om sig. Se här deras hemsida :

<http://www.yellowrockmovie.com/#>

Obs, jag säger inte att den är bra, för det vet jag inget om. Jag bara tror att det blir en sådan där film som man lär komma att höra mycket om. Ni vet det där med massiv publicitet. Allt går som bekant att sälja med mördande reklam. Till och med konserverad gröt- eller hur det var ?

HEMSIDAN

Det händer inga stora, omvälvande saker just nu på hemsidan. Men mindre ändringar eller tillägg sker trots allt nästan dagligen. Om ni för markören över de olika flikarnas benämningar i bildens överkant ser ni när just den sidan senast ändrades. Glöm inte heller bort att jag numera längst ner till vänster på första sidan har en länk till små korta filmsnuttar. De här filmerna försöker jag byta ut åtminstone en gång i veckan. Hemsidans adress har ni här:

www.indianklubben.org

SOLDANSENS UPPKOMST

Vid en mycket givande diskussion, med några vänner, hemma hos Christer Lindberg, i Malmö, förra helgen kom frågan upp om ursprunget till prärieindianernas Soldans. Det är märkligt att en så här pass central fråga inte har utretts i någon större omfattning. Christer menade ändå, att hans teori är att mandanernas centrala rit, Okeepa, mycket väl kan vara förebilden för den tacksägelse-rit som utvecklats på prärien. Och utan tvekan finns det många likheter här.

Annars är det så att det finns mera att fundera över när det gäller Soldansen på prärien. Som till exempel varför comancherna inte utvecklade något större intresse för ceremonin, (det ska förtydligas att vissa ansatser till att genomföra ceremonin ändå har gjorts vid ett antal oregelbundna tillfällen av mindre grupper och att entydig information egentligen saknas om hur det varit i äldre tider) medan deras grannar och allierade, kiowa, var helt uppslukade av den. Kan det ha att göra med att kiowa eventuellt hade nära kontakter med mandanerna under den tid då kiowastammen levde i Black Hillsområdet, medan comancherna hade sitt ursprung bland shoshonerna i bergen i väster och att de två först i ett sent skede, kanske mera av en slump, strålade samman på de södra slätterna? Men varför hade shoshonerna, som var comanchernas modergrupp, då en så pass stark tradition kring Soldansen, att de till och med fick stå modell för ett återinförande av ceremonin bland kråkindianerna, sedan dessa förlorat intresset för sin egen variant? Och varför tog inte comancherna den traditionen med sig, när de väl bröt sig loss från moderfolket i bergen och flyttade ut på slätterna? Frågorna är intressanta och det skulle vara spännande att höra om någon annan har några tankar och idéer kring det här. Hör av er! Kanske kan det till

och med vara ämne för en kommande artikel i tidningen, om någon vill ta på sig att göra lite efterforskningar.

Eller skulle en sådan här fråga eventuellt kunna ligga till grund för att samla en liten grupp intresserade medlemmar på någon lämplig plats och helt enkelt genomföra ett litet symposium kring frågan? Vad säger ni? Vilka skulle vilja vara med på något sådant?

Var vår egen Soldans (dansen kring midsommarstången) kommer ifrån berördes inte under samtalet, hur intressant det än kunde ha varit. Jag har väl mina teorier, men varför vi under vårt firande skulle tillägna just de små grodorna en alldeles egen dans, det har jag aldrig förstått...

SVAREN PÅ FÖRRA OMGÅNGENS FRÅGOR (frågeomgång 16)

Intresset minskar ytterligare för det här inslaget. Den här omgångens frågor besvarades endast av fyra medlemmar. Det är tydligt att det är dags att göra någon variant på det hela. Men ingen av er har kommit med synpunkter och önskemål, trots min efterlysning i förra utgåvan.

Allra först med rätt svar var Marianne Ekwall. Så här avsåg jag att svaren skulle vara:

1. Till vilken språkgrupp räknas Micmac-indianernas språk ?

Svar: Det är Algonquian, den östliga varianten.

2. Indianstammen Huron var egentligen en federation av fyra olika stammar. Vad var de fyra stammarnas namn ?

Svar: De fyra stammar man vanligtvis menar att konfederationen bestod av var Attignawantan, Attigneenongnahac, Arendahronon och Tohontaenrat. Men på 1630-talet uppgav Jesuiterna att det även ingick en femte stam som de kallade Ataronchronon.

Engelsmännen hade för vana att kalla delar av den här gruppen för Wyandot, vilket sprider en viss förvirring.

3. Iroquois-indianerna hade två mytologiska kulturbringare. Vad hette de två ?

Svar: Deganawida och Hiawatha

4. Bland de centrala algonkinska indianstammarna, bland andra Ojibwa, förekom ett rikt religiöst ceremoniel. Vad kallades deras allra viktigaste ceremoni ?

Svar: Den viktigaste ceremonin hette Mideviwin (The Medicine Dance)

5. Beotuk-indianerna på Newfoundland dog ut tidigt i historisk tid. Vad var den huvudsakliga orsaken till det ?

Svar: Den här frågan var lite tveksamt utformad och olika svar kan vara i stort sett lika rätt. En mycket betydande orsak till stammens försvinnande var dock de epidemiska sjukdomar man drog på sig i stor omfattning efter kontakterna med de vita. Sedan har naturligtvis även våldsamheter som uppstod i kontakten mellan indianerna och de vita skördat många offer.

NYA FRÅGOR (frågeomgång 17)

I avvaktan på ett beslut om hur vi går vidare, så ger jag er ytterligare en omgång frågor att brottas med. Det här borde vara lätta frågor, så att många kan vara med.

1. Vad kallades siouxernas stora ledare Sitting Bull som liten? Det räcker med den engelska eller svenska översättningen, men om ni även vet namnet på Lakota så är det plus i kanten.
2. Till vilken av de sju Tetonstammarna hörde Sitting Bull?
3. Vilket år återvände Sitting Bull till USA efter sin påtvingade exil till Kanada?
4. Var placerades Sitting Bull i krigsfångenskap, efter att han återkommit till USA efter sin påtvingade exil till Kanada? (Alltså inte var han kapitulerade).
5. Vilket år deltog Sitting Bull i Buffalo Bills Vilda Västern-cirkus?

TREDJE INDIANBOKEN PÅ SVENSKA I ÅR

Nu har den kommit. Översättningen till svenska av Dee Browns bok, "The Fetterman Massacre", från 1972, som i sin tur var en nyutgåva av hans första bok, som hade titeln "Fort Phil Kearny - An American Saga", från 1962. Boken handlar alltså om kriget kring Bozemanvägen, 1866 till 1868, eller "Red Clouds Krig", som det också kallas. Men den avhandlar dock i huvudsak bara den del som avser belägringen och striderna kring Fort Phil Kearny och framför allt den dramatiska drabbningen den 21 december 1866, när kapten Fetterman med åttio man fick sätta livet till i en våldsam strid på norrsidan av Lodge Trail Ridge, en plats nordväst om fortet.

Boken är översatt av Lars Ohlsson och har på svenska begåvats med titeln "MÅNADEN NÄR HJORTEN FÄLLER SINA HORN - Siouxernas krig 1866". Utgivare är förlaget Karneval Förlag, Stockholm. Ett förord är skrivet av Mikael Kurkiala, som också står som faktagranskare.

Nu är ju det här en översättning och då får man naturligtvis inte som faktagranskare göra några ändringar i texten. Men Mikael har i stället passat på tillfället, att i sitt förord redogöra för de sanningsbrister, som den här boken är behäftad med. För det är tyvärr så, att det här är i stort en partsinlaga, där överste Carrington, som var befälhavare vid Fort Phil Kearny vid tidpunkten då den här tragedin utspelade sig, under hela sin återstående levnad ihärdigt försökte rentvå sig ansvaret för det inträffade, genom att först skjuta uppåt i den militära hierarkin, men när det inte fungerade, i stället lägga all skuld på sin underordnade, den så tragiskt avlidne kapten Fetterman. Och det var ju lättare, då Fetterman av naturliga skäl inte kunde försvara sig.

Dee Brown har alltså i stora drag accepterat allt som Carrington torgförde, vilket får den stackars Fetterman att framstå som en indianhatande och oansvarig galning. Något som inte stämmer överens med verkligheten. Ett faktum som har varit väl känt under åtminstone de senaste fyrtio till femtio åren. Därför tycker man det är lite synd, när nu ett förlag ändå chansar på att ge ut en faktabok om indiankrigen på svenska, att man väljer att översätta just den här. Det finns så många andra bra böcker, man kunde ha valt i stället.

Nu ska det dock med en gång sägas, att boken som allmän beskrivning av situationen kring Fort Phil Kearny och i Powder River-landet under krigsåret 1866, inte på något sätt är en dålig bok. Tvärtom är den skriven på ett spännande och medryckande sätt och Browns språk är mycket lättläst och stimulerande. Men den är alltså mycket ensidig i sin beskrivning av själva händelseförloppet, vilket Mikael Kurkiala, i sitt förord uttrycker som, "*En mer övergripande kritisk iakttagelse är att Brown i så liten utsträckning beaktar indianernas perspektiv*". Här är det alltså den "gamla" uppfattningen som framförs, att Fetterman genom att bryta mot givna order ledde sina soldater rakt i armarna på en jättelik indiansk armé, ditlockad av ett dussintal indianska lockfåglar, som skickligt leddes av den välkände Crazy Horse. Ett händelseförlopp som vi alltså numera vet inte riktigt överensstämmer med verkligheten. Läs därför Mikael Kurkialas förord noga, innan ni ger er i kast med själva texten. Mikael har på ett föredömligt sett pekat ut de här felaktigheterna. Med det som bakgrundskunskap kan ni sedan låta er underhållas av Dee Browns flödande, lättlästa text.

Mitt exemplar av boken är inbundet. Jag vet inte om den också finns häftad. Kvaliteten på layout, sättning, tryckning och bindning är bra, med undantag för att kartan på omslagets insida har blivit upp-och-ner-vänd. Men det kan man ju leva med och jag hoppas det bara är ett "måndagsexemplar" och en tillfällighet i just mitt exemplar. Pappret och skärningen är bra, likaså formatet. Bildmaterialet är, vad gäller de historiska bilderna, ytterst standardiserat. Det är samma bilder som finns i de flesta böcker. Men så har förlaget också kostat på sig ett antal bilder i färg från de aktuella platserna kring Fort Phil Kearny. Det är Mikael Kurkialas egna, relativt nytagna bilder. Det förhöjer definitivt värdet. Noterna är ytterst sparsamma. I princip bara referenser till källorna för respektive påstående. Men även det är naturligtvis också enbart översättningar av ursprungsverket. Samma sak gäller källorna. Här kunde man ändå ha önskat sig ett tillägg med lite mera uppdaterade källor. Det hade inte varit fel och jag tycker inte att det borde ha inkräktat på copyrightinnehavarens rättigheter.

För övrigt tycker jag att vi ska vara väldigt tacksamma för att det nu faktiskt har kommit ut inte mindre än **tre!!!** böcker på svenska om indianer i år! Enbart under ett och samma år, alltså!!! Är det ett tecken i skyn...

OM FÖRFATTAREN

Dee Brown (1908-2002) är känd främst som författare till den världsberömda indianboken Begrav mitt hjärta vid Wounded Knee, som Karneval nyligen utgivit.

Karnevalpris 179 kr(Ordinarie pris 300 kr)

ISBN: 9789185703357

174:- på Adlibris

Förord Mikael Kurkiala. Övers. Lars Ohlsson. Inbunden. Illustrerad. 280 sidor.

ÖVRIGA BÖCKER PÅ SVENSKA UTKOMNA I ÅR

Boken om Fettermanmassakern är alltså den tredje boken på svenska, med indianskt innehåll, som kommit ut i år. För er som inte har följt med tidigare, så kan vi upprepa vilka de andra är.

Det var alltså först boken "Geronimo", av Peter Glas, som gavs ut på det egna förlaget, Bakhåll.

Sedan kom boken "Custers Sista Strid - Drabbningen vid Little Bighorn 1876", av Tommy Eriksson, på bokförlaget Albert Bonniers Förlag.

Utöver det här tycker jag det förtjänar att nämnas, att det under föregående år (2010) även utkommit en klassiker översatt till svenska. Nämligen, på bokförlaget Karneval, boken "Begrav Mitt Hjärta Vid Wounded Knee" av Dee Brown, i översättning av Lars Ohlsson och även den med ett förord av Mikael Kurkiala.

Ett sådant intresse från förlagen kan man inte klaga på. Om det är ett tecken på att intresset allmänt för indiansk historia har ökat i landet eller ej är naturligtvis svårt att sia om. Men det kan naturligtvis också vara det omvända. Flera utgåvor i tät följd kan givetvis väcka ett intresse. Låt oss hoppas att det är så.

Även vår verksamhet skulle kunna gynnas av det. Vi har visserligen ökat en aning, till totalt 181 medlemmar. Men det är långt kvar till att på nytt komma upp i de drygt 250 som vi en gång har varit. Låt oss därför hoppas att det kan vara något på gång, för vi skulle behöva vara några flera, för att vara riktigt på säkra sidan med vår ekonomi.

AMERIKANSKT INTRESSE FÖR SAMISKA FILMPROJEKT

Native American Studies Professor to Research Sami Filmmaking

By ICTMN Staff August 21, 2011

Photo courtesy University of California, Riverside

Michelle Raheja

As part of research for her new book, [Michelle H. Raheja](#), an associate professor of English and Native American studies scholar at the [University of California, Riverside](#) (UCR), will immerse herself in the visual culture of one of the largest indigenous groups in Europe.

Enabling her to do this is the Fullbright fellowship, funded by the U.S. government and designed to increase understanding between the United States and other countries.

Raheja will study Sami filmmakers who have recently been expressing their views on assimilation through documentaries, hip hop videos and narrative films using innovative Sami aesthetics. Her research will be incorporated into her new book project, tentatively titled *Visualizing Pedagogy: Transnational Indigenous Media and Representations of Education*. It will examine indigenous media in northern Europe, North America and Australia.

The Sami live in an arctic region encompassing parts of northern Sweden, Norway, Finland and the Kola Peninsula of Russia.

In a UCR press release Raheja noted how indigenous children have been forced since the 17th century to attend boarding or residential schools in the hopes of assimilating them into the dominant culture.

“This long and often tragic history has been documented in the past 20 years by an impressive number of scholarly monographs, essays, films, novels, and plays,” she explained in the release.

“However, there have been no book-length projects on the interaction between contemporary visual culture production and the historical experiences of boarding schools to date. Moreover, there have been no full-length book projects in English that focus on Sami filmmaking traditions despite the explosion of Sami cinema since 2000 and its importance to transnational indigenous discourses.”

Her book [*Reservation Reelism: Redfacing, Visual Sovereignty, and Representations of Native Americans in Film*](#) (University of Nebraska Press, 2011), is a study of the shaping of the perception of Native Americans in Hollywood since the era of silent films.

UPPSÄGNINGAR ÄVEN PÅ INDIANRESERVAT I SPÅREN EFTER DEN AMERIKANSKA BUDGETKRISEN

I veckan kunde man i tidningen NATIVE AMERICAN TIMES läsa, att även kråkindianerna uppe, i Montana, nu måste börja avskeda stamanställd personal. Det hela är föranlett av, att man, i likhet med landet i övrigt, har en budget i obalans och måste göra kostnadsbesparingar.

BILLINGS, Mont. (AP) – A general-fund deficit is forcing the layoffs of almost one-fourth of the Crow Tribe's labor force.

The tribe's executive branch announced Friday it will send layoff notices to 200 of its 850 employees Tuesday. After the layoffs, the tribe will employ about 650 people, with 450 employees in federally funded jobs and 200 paid by the general fund.

The Billings Gazette reports the tribe laid off 75 people in June, and it's unclear which jobs will be eliminated in the latest round of cuts.

Officials blamed the layoffs on revenue shortfalls and growing payroll expenses. Negotiations between Chairman Cedric Black Eagle and the Crow Legislature over a \$5.6 million loan to forestall the layoffs failed Friday.

Även indianerna är alltså påverkade av det världsekonomiska läget och de problem som den amerikanska ekonomin nu dras med.

VÄLKÄND CHEYENNE HEALER DÖD

I ett mail från Carol Bailey har vi fått veta att healern och åldermannen Laforce Lee Lone Bear, från Lame Deer, Montana, har gått bort i en ålder av 67 år. I sitt mail beskriver hon den likvaka som nyligen hållits för Lone Bear. Så här skriver hon:

We went to the wake of a good friend of ours tonight...Lee Lone Bear.

Lee was not only a very "traditional" Cheyenne but a devout Catholic. He managed to merge the two quite well.

By "traditional" I mean that he did all of the Cheyenne ceremonies, was active in all things Cheyenne, a member of the Council of Chiefs, a Kit Fox society leader and had many other roles in the tribe.

A couple of months ago he came down with several other elders to do a sweat by the bridge behind the house. He knew he was going to die and was preparing himself.

They built a sweat lodge where they stayed for a couple days. They invited Jack down to visit with them after one of their sweats and as they sat in the evening light, one of the men pointed out a white reflection on the Rocks in the exact shape of a white buffalo.

That had great meaning for them. They said it meant the great white buffalo had returned to the Cheyenne people. It was a moving moment for Lee.

The ceremony tonight started out with haunting flute music, played by the traditional flute master.. then the drummers played and sang. After several speeches, the Deacon of the Catholic Church said they were doing mass tonight in honor of Lee. Lee never failed to go to mass every Sunday. When he was in the hospital in Billings, he called the Deacon to come up right away and give him the sacrament of mass.

Much of the mass included prayers in Cheyenne, and the drum songs, which reverberated through the church, were played throughout the mass..

The casket was lined and draped in colorful Pendleton blankets and covered with a beautiful satin yellow and blue star quilt.

At the end of the wake, three members of one of his Societies placed three sacred things in the casket for Lee's spirit to take on its journey.

The whole thing lasted two hours. The actual funeral is tomorrow and that will probably be even longer.

It was a noble send off for a noble man.

ORDET "SQUAW" BETRAKTAS AV INDIANERNA SOM ETT "FULT" ORD

Därför har det genom senare år varit en källa till irritation i indianska kretsar, på samma sätt som man retar sig på att idrottsföreningar gärna döper sina lag till namn med indiansk anknytning, som till exempel Washington Redskins, Cleveland Indians, Atlanta Braves, Kansas City Chiefs med mera.

Beträffande ordet "squaw" har det i staten Maine resulterat i, att man redan för elva år sedan tog ett beslut, att alla platser på statens karta, i vars namn ordet förekom, skulle döpas om och ordet inte längre skulle användas i statens språkbruk. Först nu har man kommit så långt, att löftet kan sägas vara genomfört. Det återstår dock fortfarande en plats, en skidanläggning driven i privat regi, där ägaren vägrar att ändra namnet och i stället hävdar att namnet ska uppfattas som att det hedrar den indianska rasen! Tycka vad man vill... För mig verkar det rätt betydelselöst. Men jag är ju inte indian heller, annat än till sinnet.

Ordet "squaw" är som bekant ett ord för indiansk kvinna, som tidigt började användas av de vita. Det är ett ord som genom åren har fått en betydande negativ klang och som indianerna själva reagerar starkt emot.

TIDSFÖRDRIV I MÜNCHEN

Om ni råkar vara i München, i Tyskland, den 7 och 8 oktober kanske det här symposiet, som råkar vara gratis och öppet för allmänheten, skulle kunna vara intressant att sitta och lyssna på. Men observera att ni måste registrera er, så det är inte bara att hoppa in.

Salmon Voices: Indigenous Peoples and the Fish Farming Industry

07.10.2011 – 08.10.2011

Location: Amerika Haus, Munich/Germany

Conveners: Dorothee Schreiber (RCC), Camilla Brattland (University of Tromsø) , Stine Barlindhaug (Fram Center, Tromsø), Per Klemetsen (University of Tromsø)

This workshop will explore how the salmon aquaculture industry is experienced by coastal indigenous peoples in Canada and Norway. The links between the Sami and First Nations in Canada were established decades ago through the global indigenous movement. In recent years, some First Nations leaders have appealed to Norwegian authorities to consider the state of the wild salmon and the environmental impacts of the fish farming industry, while others have resolved their disagreements with this industry. Yet there appears to be little direct exchange of knowledge between Canadian and Norwegian indigenous peoples about the environmental, legal, cultural, and economic dimensions of salmon aquaculture. In bringing together representatives from coastal Sami communities, First Nations from British Columbia and Atlantic Canada, as well as academics from both countries, we intend to build linkages between indigenous communities, and come to a better understanding of how this globalized industry is experienced locally. What are the hopes and fears for the future of the wild fisheries and the fish farming industry? What successes and problems have emerged out of discussions between indigenous communities, industry, and government management agencies? Through presentations and round-table discussions, this workshop will explore issues of consultation, industry-indigenous partnerships and agreements, indigenous rights, risk and scientific uncertainty, indigenous ecological knowledge, and the economic and social sustainability of salmon aquaculture.

This event is free and open to the public. However, registration is required, as space is limited. Please register via email: events@carsoncenter.lmu.de

Information distributed by:
American Indian Workshop (AIW)
www.american-indian-workshop.org
Facebook: **American Indian Workshop**

NÄSTA NUMMER AV VÅR MEDLEMSTIDNING

Jag har vid ett antal tillfällen varslat om att höstnumret troligen inte hinner komma ut i tid. Nu verkar det dock mera hoppfullt. Jag har lyckats skriva allt klart och vår tryckare har lovat att göra vad han kan för att vi ska hinna innan månaden är slut.

Innehållet består av tre olika artiklar. Först är det en artikel om indianhövdingen Seattle. Därefter en beskrivning av indianstammen Crow och de här båda artiklarna är föredrag som vi höll i bussen under den resa vi gjorde till Nordvästkusten 2010, med några smärre anpassningar. Numrets huvudartikel berättar så om Oregonleden och då med en speciell vinkling mot en av de många sidospår som förekom längs vägen. I det här fallet den så kallade "Meek's Cutoff". Och det här har jag valt att göra, för att jag också i det här numret har en recension av den nya filmen med just det namnet - Meek's Cutoff. I artikeln berättar jag den verkliga historien om pälsjägaren Stephen Meek och hur det gick, när han övertalade emigranter att följa honom över en genväg till Willamette Valley. En genväg som skulle visa sig bli en "senväg". Alltså den historia som filmen bygger på. Här får ni nu veta hela sanningen.

GAMLA NUMMER AV VÅR MEDLEMSTIDNING

Det är möjligt att köpa gamla nummer av vår medlemstidning "Nordamerikas Indianer". För dig som är en sådan där liten ekorre, som gärna vill spara på allt och som därför vill ha en komplett uppsättning även av våra tidningar, men har förlorat något nummer. Eller för dig som inte har varit med från början, men som skulle vilja komplettera upp samlingen. Eller för dig som letar efter några speciella uppgifter, men inte har sparat våra tidningar. Ja, det kan finnas många orsaker. Men då ska ni veta att det går lätt att ta reda på om vi har skrivit något om ett visst ämne, som du skulle vara intresserad av. Gå bara in på vår hemsida www.indianklubben.org och öppna fliken "Medlemstidning". Där finns en länk till ett worddokument, som innehåller en komplett förteckning över alla tidningar och dess innehåll, som vi har givit ut sedan starten 1982. Där kan du se vad respektive nummer innehåller och du kan också se om det fortfarande finns exemplar kvar, som du kan köpa. Enstaka artiklar går naturligtvis att kopiera upp, även om just det tidningsnumret inte längre finns till salu.

Länken du ska klicka på för att få fram listan finns under huvudrubriken "Tidigare utgivna tidningar". Genom att göra sådana här kompletteringsköp hjälper du också till att stärka vår tidningskassa, så att vi kan säkra en framtida utgivning.

HÖST, HÖST... UJ, UJ, UJ

Mitten av september och bara 10 grader.. Det är ju kallare än det brukar vara på Julafton! Och storm och regn, så att man nästan behöver ha stövlar på sig, till och med i sängen. Å' så måste gräset klippas igen... Ja, hu jedane mej!

Så tänker smålänningen i mig. Men nu har jag ju varit skåning i mera än 25 år, så nu tar vi oss bara en påtår till, lutar oss tillbaka och avvaktar bättre tider. Det är livet på en pinne, här nere i Skåne det.

Precis innan det här skickas till er, fick jag besked från tryckaren att tidningen nu är på väg. Torde ha den på måndag. Så vi fixar det också... medan regnet hänger vågrätt i luften.

Och just när jag är färdig att ladda upp för att skicka ut det här så bryter naturligtvis solen fram och vinden lägger sig och jag blir tvungen att åka till stranden!!! Jag blir aldrig riktigt klok på SMHI - för det är väl dom som fixar vädret... eller ?

Glad höst på er

Bertil Thörn